

De school blijft van ons

Alleen ga je sneller maar samen kom je verder, zo weten ze op de Emmaschool in Apeldoorn. Het is een reguliere basisschool waarmee het niet zo goed gaat als de huidige schoolleider Jenny van Hove-Frankruijter in 2016 aantreedt: “Toen ik als directeur startte zat de Emmaschool in zwaar weer als je naar de leeropbrengsten kijkt. Dus hoe goed kinderen de schoolse vaardigheden beheersen. De school bleef achter ten opzichte van de landelijke norm.”

Jenny aarzelt niet en met goedkeuring van het schoolbestuur schakelt zij de hulp in van IJsselgroep, een educatieve dienstverleningsorganisatie die zij kent van haar vorige school in de Noordoostpolder. “Ik heb PA gedaan, was zelf leerkracht en ben op meerdere plekken schoolleider geweest. Uit ervaring wist ik: als je er een kundig iemand van buiten bijhaalt dan krijg je nieuwe inzichten. En IJsselgroep zal nooit zeggen: dat moeten jullie zo doen. De school blijft van ons.”

Professionele leergemeenschap

Eén van de eerste dingen waar begeleider Albert de Boer met het team aan werkt is de cultuur. Waarom doen ze dit werk? En wat heeft het team nodig om dit werk gemotiveerd te blijven doen? Het resulteert erin dat de school met professionele leergemeenschappen (PLG's) gaat werken, dat zijn werkgroepen rondom specifieke onderwerpen. De leerkrachten kijken samen naar waar zij op vastlopen, denken daar samen over na en bespreken waar ze aan moeten werken. Op de Emmaschool draaien de PLG's nu vier jaar en in eerste instantie richtten zij zich vooral op organisatorische onderwerpen. Inmiddels zijn de PLG's met meer inhoudelijke vragen aan de slag gegaan.

Jenny: “Op dit moment draait er bijvoorbeeld een PLG over rekenen. We hebben nieuwe leerkrachten, die moeten meegenomen worden in hoe wij één en ander hebben uitgedacht. We hebben af en toe een extern deskundige erbij die zorgt dat wat we samen bedenken heel snel toepasbaar is. We zijn nu bezig met

het voorbereiden van een les, dat heet in vaktermen Lesson Study. Met het team bestuderen we een les, één van de leraren geeft de les en de rest observeert en verbetert waar nodig, daarna gaat een andere leraar de les geven.”

Het team leert omgaan met weerstand en vooral de intern begeleiders (IB's) krijgen daar training in. “We hebben als stelregel dat we de leerling niet kunnen veranderen, maar wel onszelf. Daarmee verandert vanzelf het gedrag van de leerling en zo werken we samen aan verbetering,” aldus Marjolein de Jong-Henze, leerkracht en IB'er. “Tot vorig jaar stond ik nog voor de groep, maar dit is wat er nu nodig is. Ik ga graag de diepte in met de leerkrachten en kijk naar wat de leerlingen van hem of haar nodig hebben.”

Jenny vult aan: “Leidinggeven is niet alleen van de schoolleider, maar is afhankelijk van de taak op meer plekken in de school belegd, gedeeld leiderschap dus. Op de Emmaschool zetten we nu de krachten van meer mensen in. Deze extra krachten zijn daar erg enthousiast over en hebben ontdekt dat er meer is dan alleen leerkracht zijn. Ze konden bijvoorbeeld bepaalde taken binnen de school oppakken of een opleiding schoolleiding doen. Door samen te werken binnen de PLG, vullen we elkaar aan en komen we al sparrend tot verbetering. Sommige leraren lezen graag wetenschappelijke literatuur om te achterhalen wat bewezen effectief werkt, anderen vinden dat lastiger maar kunnen wel van hun collega leren.”

“Uit ervaring wist ik: als je er een kundig iemand van buiten bijhaalt dan krijg je nieuwe inzichten.”

“We hebben als stelregel dat we de leerling niet kunnen veranderen, maar wel onszelf. Daarmee verandert vanzelf het gedrag van de leerling en zo werken we samen aan verbetering.”

Blink

Het werken in PLG's slaat aan op de Emmaschool, wat onder meer blijkt uit het feit dat de leerkrachten een PLG hebben gevormd voor het werken met Blink, een methode voor de wereldverkenkende vakken Aardrijkskunde, Geschiedenis, Natuur en Techniek. De leerkrachten worden begeleid door Peter Harkink in hoe ze tot een goede onderzoeksvraag komen met de kinderen. Zo vormen de kinderen op hun beurt ook een soort PLG als ze op zoek gaan naar antwoorden op hun vraag.

Marjolein: “We werkten al langer met Blink en deden dat eerst klassikaal, maar nu doen we dat met onderzoeksvragen van leerlingen. Wat willen we graag weten? Zo zijn er bijvoorbeeld *dikke vragen*. Die dikke vragen hebben onderzoek nodig en daar gaan dan groepjes kinderen mee aan de slag. Veel kinderen worden er heel enthousiast van. In de ochtend krijgen ze vakken als rekenen, lezen en spellen. De kinderen die leren moeilijker vinden, gaan in de middag shinen als ze hun creativiteit kunnen gebruiken. En ja, natuurlijk is het ook spannend, maar al doende wordt het de cultuur van de school. Heel enthousiast word ik ervan. In het onderwijs hoor je vaak ‘komt dat er nog bij’, maar dit is zo praktisch ingericht dat het meteen toe te passen is.”

Bij iedere nieuwe stap

Elke keer wanneer het team er klaar voor is om een volgende stap te maken, kijkt Jenny als schoolleider of zij externe expertise nodig heeft of het zelf kan. Wat daar nu bij helpt is het Nationaal Programma Onderwijs dat 5,8 miljard euro beschikbaar stelt aan voorschoolse educatie, basisscholen en middelbare scholen om achterstanden door corona aan te pakken. Hierdoor is er voor scholen ruimte gekomen om bijvoorbeeld orthopedagogen, psychologen, trainers, coaches, onderwijskundigen of onderwijsondersteuning voor zieke kinderen in te schakelen.

“We hebben veel kunnen leren tijdens het traject met IJsselgroep en stappen vooruit kunnen maken. Helaas hebben we door corona wat vertraging opgelopen. Maar toen ik hier begon, was de school kleiner met maar 150 leerlingen, we zijn inmiddels gegroeid naar 240 leerlingen.”